

Medlemsblad for Museumsforeningerne
Nr. 37 Juli 2021

Museum Amager

I dette nummer:

Nyt fra
Museum Amager

Hilsen fra den
hollandske ambassadør

Besøgscenteret
i Havnepakhuset

Den nye udstilling og
jubilæumsbog

Crilles – vores nye
børneformidlingsven

Amagerkvindernes
ligeret til arv

Nyt fra
Amagermuseets Venner

Nyt fra Dragør
Museumsforening

Nyt fra Danmarks
Lodsmuseumsforening

Sæsonprogram

Museum Amager

Tidsskriftet

»Museum Amager«
– medlemsblad for
Museumsforeningerne.
Udkommer

tre gange årligt.
Bladet udgives af

© **Museum Amager**,
der er en selvejende
institution. Museet
driver Amagermuseet,
Dragør Museum,
Danmarks Lodsmuseum
samt Mølstedes Atelier.

ISSN: 1903-8356

Redaktør:

Søren Mentz
sm@museumamager.dk
Inger Kjær Jansen
ingerkjansen129@gmail.com

Opsætning og tryk:

Starco Grafisk
32 53 19 99

Museets hjemmeside

www.museumamager.dk
Omtale af arrangementer,
udstillinger, skoletjeneste
samt åbningstider.

Forsideillustration:

Crilles fra St. Magleby.
Tegning af
Josefine Kofoed.
Foto: Museum Amager.

Bagsideillustration:

Ankeret løftes
på Lodsens Dag.
Privatfoto.

Kontakt

Museum Amager

Ndr. Kinkelgade 18A
2791 Dragør
Tlf. 30 10 88 66
info@museumamager.dk

Museumsleder

Søren Mentz
sm@museumamager.dk
Tlf. 30 10 88 68

Bestyrelsesformand

Carsten Dinesen Maass
maass@stofanet.dk
Tlf. 32 53 77 92

Åbningstider:

**Se Museum Amagers hjemmeside:
www.museumamager.dk**

Amagermuseets Venner

Formand Bente Walløe Poulsen

Tlf. 32 53 03 04 | bentewp@gmail.com

Bliv medlem af foreningen – kontakt:
Bente Walløe Poulsen

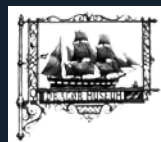

Dragør Museumsforening

Formand Martin Hans Borg

Tlf. 88 18 11 28 | mh4@mail.dk

Bliv medlem af foreningen – kontakt:
Kasserer Ulrik Ankerstjerne
Tlf. 40 80 48 65 | anitaulrik@pc.dk

Danmarks Lodsmuseumsforening

Formand Ida Clementsen

Tlf. 32 53 74 84 | erlanida@stofanet.dk

Bliv medlem af foreningen – kontakt:
Kasserer Niels Andersen
Tlf. 20 76 88 42 | niels@schottandersen.dk
www.danmarkslodsmuseumsforening.dk

Årligt kontingent: 125 kr. i alle tre foreninger.

Nyt fra Museum Amager

2021 er ikke blevet det jubilæumsår, som vi har glædet os til. Coronaepidemien har trukket ud og påvirket foråret. Konkret har det medført, at Dragør Kommune har udskudt fejringen af 500-året for den hollandske indvandring til Amager til næste år. Museets jubilæumsudstilling stod ellers færdig og klar til at åbne den 3. juni. Vi havde glædet os til at byde den hollandske ambassadør, Rob Zaagman, Dragørs nye borgmester, Helle Barth, og rigtig mange andre gæster velkommen og vise dem resultatet af flere måneders arbejde. På grund af det høje smittetal i Dragør Kommune måtte vi i sidste øjeblik aflyse receptionen. Dagen efter lukkede Museum Amager helt ned.

Nu er vi klar til sommerferien og på Amagermuseet præsenteres to nye udstillinger.

Ud over »500 års hollænderkultur på Amager« viser vi fotoudstillingen »Hollænderbønderne på Amager 1521–2021.

**Ved museumsleder
Søren Mentz**

Lisbeth Jansen på
Aldershviles gårdsplads.
Foto: Rikke Colburn.

Efterkommerne er her endnu«. I anledning af 500-året for den hollandske indvandring valgte Museum Amager at lade Rikke Colburn fotografere syv personer, hvis familie er knyttet til hjemstavnen. De portrætterede har valgt et sted, som har betydning for hjemstavnsfølelsen og deres veneration for fortiden. Det fysiske rum, slægtskabet og lokalidentiteten definerer, hvem de er.

De portrætterede er: Dirch Schmidt, Lisbeth Dam Larsen, Lisbeth Jansen, Lisbeth Møller, Kasper Bacher Kristiansen, Nicolaj Riber og Martin Hans Borg.

Dette nummer af museumsbladet indledes med en hilsen fra Museum Amagers protektor, Hr. ambassadør Rob Zaagman.

Derefter fortæller museumsinspektør Christian Aagaard og den nye jubilæumsudstilling og den flotte coffee table-bog, som museet har udgivet.

Josefine Kofoed og Camilla Nielsen beskriver den nye tegnede formidling, som indgår i udstillingen, mens Camilla Nielsen sætter ord på det nyåbnede besøgscenter i Havnepakhuset.

Inger Jansen følger op med en artikel om amagerkvindernes særlige arveretsforhold, der fulgte den hollandske praksis.

Museumsforeningerne runder af med nyt fra baglandet. Rigtig god fornøjelse!

Martin Hans Borg
i Dragør Havn med
familiens gamle kikkert.
Foto: Rikke Colburn.

500 years and counting

2021 is a celebratory year for the relations between the Kingdoms of Denmark and the Netherlands: 500 years ago, the group who would become known as the Amager Hollænder were invited by King Christian II to settle near Copenhagen.

The story is that the King needed fine herbs, fresh fruit and flowers for his Queen, Elisabeth of Habsburg, who had grown up in Mechelen, near Brussels and was used to such refinements. His Dutch adviser, Mor Sigbrit, suggested to get in touch with the Dutch – and the rest is history.

Of course, the first six months of 2021 have often not felt festive at all. The covid-19 pandemic has turned our lives topsyturvy. Loved ones have died, others are faced with long-term health implications. Life seems to be all about lockdowns, face masks, corona passports and keeping your social distance. The Museum Amager has had to postpone the reopening

**Ved Rob Zaagman,
Ambassador of
the Kingdom
of the Netherlands**

Den hollandske
ambassadør
Rob Zaagman.
Foto: Thomas Mose.

Museumsleder, Søren Mentz, viser ambassadør Rob Zaagman rundt under opbygningen af den nye jubilæumsudstilling. Foto: Museum Amager.

after its renovation due to a nasty outbreak of covid in Dragør Kommune.

But as human beings, at the end of the day we like to look at the bright side of life, and at opportunities. Things are improving again, the lockdown is easing, things which had been ruled out for a year or longer are slowly becoming possible again. During covid, we have discovered new ways of

interacting, communicating and doing business – by being creative, pragmatic and resilient, the way the Danes and the Dutch like doing things.

To mark the 500-year jubilee, the Embassy of the Kingdom of the Netherlands had a list of events planned to highlight the achievements and potential of 21st century Dutch agriculture and the strong partnerships and opportunities in that field with Denmark. Some have had to be postponed (but not cancelled), others have taken on a virtual or hybrid form. New ways of getting the message out have been developed, such as my podcast interview of Amager Museum director Søren Mentz, in which Søren with his characteristic passion and love for history shares his expertise on the museum and the Dutch in Amager.

However, there is no substitute for meeting one another face-to-face. So, I am looking forward very much to the opening of the Museum, to seeing you there and to the events which the Embassy will be organising in the coming months. And so what, if the pandemic led to postponements and delays? We will just extend the celebrations and events until well into 2022, when it will be 100 years ago that Queen Wilhelmina of the Netherlands visited Hollænderbyen and the Amager Museum!

Dragør Besøgscenter
i Havnepakhuset.
Foto: Thomas Mose.

Dragør Besøgscenter

Den 17. maj åbnede Dragør Besøgscenter, som nu har erstattet det tidligere turistkontor. Flytningen skete under coronanedlukningen og det besværliggjorde processen, men nu er vi klar til at modtage turister og museumsgæster.

Dragør Besøgscenter holder til i det gamle Havnepakhus. Stedet er blevet renoveret og har bl.a. fået en ny disk, nyt reolsystem m.m. Gårdhaven er kommet i brug, og der er mulighed for at sidde udenfor og nyde solen med en kop kaffe, øl, vin eller et stykke kage.

Der er desuden kommet ny skiltning, så gæster kan finde vej. Designet er sket i et samarbejde med udstillingsarkitekterne Stine og Mathilde Friese.

Det nye besøgscenter skal både fungere som et sted, hvor turister kan få information om Dragør og omegn, men også et sted hvor man kan sætte sig ned, nyde en kop kaffe og slappe af.

I den nye museumsbutik kan man bl.a. købe lokalt producerede varer, såsom lodsmåtter, der er flettet af lodserne eller skærebretter, som de frivillige lodser i Ravnegruppen laver på det værksted, de har indrettet i det gamle turistkontor.

Som det var på det gamle turistkontor, er frivilligheden stadig en vigtig del af Dragør Besøgscenter. De frivillige kræfter er med til at hjælpe byens gæster med turistinformation og skabe en god stemning.

Mange frivillige går også de byvandringerne, som Museum Amager tilbyder i sommerperioden. Dragør Museum er også en del af byvandringen, så man kan både opleve byen og museet. Vi håber, at Dragør Besøgscenter bliver et samlingssted for vores mange turister, men også et hyggeligt sted for de lokale.

**Ved Camilla Nielsen,
daglig leder af
Dragør Besøgscenter**

Jubilæumsudstilling og -bog

Ved museumsinspektør
Christian Aagaard

Det er næppe gået nogens næse forbi, at vi i år markerer 500-året for den hollandske indvandring til Amager og dermed Store Magleby – Hollænderbyen – og dens kulturarv.

For Museum Amagers vedkommende er jubilæumsfejringen blevet markeret ved to store museumsprojekter: Vores nye flotte jubilæumsudstilling og jubilæumsbogen, der med Store Magleby som omdrejningspunkt, bringer centrale nedslag i landsbyens 500-årige historie.

Jubilæumsudstillingen er blev etableret i den længe af Amagermuseets gamle museumsgård, hvor der tidligere var fastelavns- og dragtudstilling. Længen undergik i løbet af 2020 en større ombygning, hvor udstillingslokalerne blev istandsat og slået sammen, så det nu er et stort sammenhængende udstillingsrum.

De nye udstillinger fortæller via nøje udvalgte museums-genstande og flotte digitale formidlingsskærme, den lokale grundhistorie om den hollandske indvandring i 1521, og hvordan hollænderne bosatte sig på Amager og etablerede et lille hollandsk satelitsamfund med egen samfundsstruktur, love og traditioner, hvis spor stadig er synlige i lokalområdet den dag i dag.

Historien om hollænderbønderne er kernen i Amagermuseets formidling og den har nu fået et længe tiltrængt løft, både indholdsmæssigt og visuelt.

Jubilæumsudstillingen.
Foto: Dragør Nyt.

I samarbejde med udstillingsarkitekt Stine Friese og it-firmaet Nexus Kommunikation har Amagermuseet dermed fået topmoderne og virkelig flotte udstillinger, der er med til at bringe museet formidlingsmæssigt helt i top blandt landets mange lokalmuseer.

Historien om Christian 2. uddybes, schout-vældet forklares, dragtudstillingen er blevet moderniseret, og så er der selvfølgelig også i den nye udstilling fremvisning af massevis af fascinerende genstande fra det traditionsrige fastelavnsridt. Alt sammen fortalt i en kombination af klassiske udstillings-skilte og moderne digitalformidling.

Til at supplere de nye flotte udstillinger udgav museet i starten af juni bogen »Amager – 500 års hollænderhistorie«, der uden tvivl er Museum Amagers til dato største og flotteste publikation.

Bogen består af otte artikler, hvori fremtrædende historikere som professor Poul Duedahl og lektor Sebastian Olden-Jørgensen, sammen med museets egne folk – museumsleder Søren Mentz, museumsinspektør Christian Aagaard og lokalarkivar Henning Sørensen – fortæller historien om en række centrale hændelser og vinkler på Store Magleby's historie.

Bogen, der er trykt i det moderne coffee table-format er stor og rigt illustreret, og må siges at være et »must have« for alle med interesse for Hollænderbyens historie.

Den kan købes i Amagermuseets butik, i Dragør Besøgscenter eller ved at kontakte museet på e-mail.

»Amager – 500 års hollænderhistorie«. Foto: Thomas Mose.

Crilles – vores nye børneformidlingsven

Ved cand.mag. Josefine
Kofoed og cand.mag.
Camilla Nielsen

I museets nye dragtudstilling er der et særligt fokus på at formidle amagerdragtens historie til børn.

Der er brugt inspiration fra diverse værker om amagerdragterne, lokal viden og hjælp fra både pædagoger og ansatte på

Museum Amager til at skabe et tegnefilmsunivers om drengen Crilles og hans familie fra Store Magleby.

Projektet består af en lille film, tegninger og tekst på interaktive skærme. Tegningerne henvender sig til børn. De er inspireret af Julius Exners malerier og har fotografier fra museets nærområde som baggrund.

Historien om Crilles er fiktiv, men både historien og dragterne er skabt på baggrund af historiske kilder, således at tegningerne ikke går på kompromis med den historiske virkelighed men benytter et medie, som taler til børn. Tegningerne skal vække børnenes fantasi samtidig med, at de lærer om historien.

Historien om Crilles findes ikke kun på museet, men kan også følges på de sociale medier. Forhåbentlig kan projektet betyde at børn, fra alle steder, får indblik i Amagers historie.

Forgående side:
To piger i amagerdragter.
Tegning af
Josefine Kofoed.
Museum Amager.

Crilles i punchebowle.
Tegning af
Josefine Kofoed.
Museum Amager.

Amagerkvindernes ligeret til arv

Ved Inger Kjær Jansen

Kvinder i Holland havde i forhold til andre vestlige lande en meget stærkere position i samfundet på det tidspunkt, indvandringen til Amager fandt sted.

Ifølge Simone van der Vlugt, der i 2020 udgav den historiske fremstilling *Wij zijn de Bickers*, kunne hollandske kvinder i det 16. århundrede efter datidens lov stå for handlen i mandens virksomhed og fortsætte denne efter ægtefællens død. Et eksempel på hollandske kvinders evner og erfaringer udi handel og regnskab er den hollandsk fødte Mor Sigbrit, der blev Christian 2.'s »finansminister«.

Ifølge hollandsk lov kunne gifte kvinder beholde kontrollen over det, hun ejede før ægteskab. Hun kunne købe og sælge

Forside på Simone van der Vlugts bog.

Foto: www.amazon.com

Mor Sigbrit.

Udsnit af Kristian Zahrtmanns maleri: Sigbrit gennemgår toldregnskaber med Christian 2. 1873.

Foto: www.wikipedia.com

ejendom, indgå kontrakter, herunder bryllupsaftaler, skrive testamenter og møde i retten på egne vegne.

Enker havde ret til at arve mindst halvdelen af formuen efter den døde ægtefælle, og den resterende del blev delt ligeligt mellem børn uanset køn.

Hvor stærkt kvinderne stod i Hollænderbyen, er så vidt vides aldrig blevet undersøgt, men et er sikkert, amagerkvinderne var en vigtig brik i torvehandlen.

Da den hollandske koloni slog sig ned på Amager for 500 år siden, fik de privilegium på »*at leve og dømme sig selv efter hollandsk Ret, som de nu har den, og ikke efter de danske Love.*«

En væsentlig regel for Hollænderbyens kvinder var, at bror og søster arvede lige. I Danmark var der ikke ligestilling mellem kønnene. Ifølge den daværende danske arvelovgivning var det bestemt at: »*Mands-Person tager to Lodder imod én Qvindis-Person tager én, i alle Arv.*« Det vil sige, mænd arvede dobbelt så meget som kvinderne.

Efter den hårdhændede svenske hærgen på Amager i 1658–1659 med nedbrændte gårde og huse, måtte Hollænderbyen tre år senere ansøge kongen om konfirmation på deres rettigheder, da de oprindelige privilegier var brændt. Heriblandt var arvereglen, som byen dermed fik bekræftet. Det må have været magtpåbyggende for byens styre og de 73 mænd i alt, der alle var ansøgere, at bevare disse hollandske regler, for at holde kulturen fra hjemlandet i live.

Måske var det også for at undgå at komme under dansk lovgivning, hvilket så kunne blive udvidet med byens jurisdiktion. Det var nok ikke så meget for kvindernes skyld.

Den hollandske arveregel kom hurtigt til at gælde på hele Amager. Det ved man bl.a. ud fra en bevilling til Tårnby Sogn fra 1686, da man dispenserede fra Danske Lov så: »*Det fremdeeles maa forblive ved deres gamle vedtagne Skik og Brug, som det hos Supplicanterne og deres Forfædre med Søskende-Skifte og Deling været haver, saa at en Søster lige Lod og Deel med en Broder maa og skal nyde.*«

Både Hollænderbyens og Tårnby Sogns arveregler blev gennem årene konfirmeret flere gange.

Abbildung der Stadt Copenhagen nebenst der Königl. Schwedischen Attaque. 1659. Det svenske angreb på Amager. Foto: Historisk Arkiv Dragør.

Næste side: Amagerkvinderne var dybt involveret i dyrkning og salg af gårdenes produkter. Julius Friedländer: En russisk sømand køber grøntsager af en amagerkone ved Amagerport. Foto: Museum Amager.

Da de to byers retsinstanter blev sammenlagt i 1818 til Amager Birk, forblev de oprindelige arveregler intakte begge steder.

I 1845 blev en arvelov for resten af Danmark vedtaget, og den bibeholdt uligheden mellem brødre og søstre, uden det kom til at berøre reglerne på Amager. Dog kunne forældrene i det øvrige Danmark ansøge om, at en datter fik samme arvelod som sin bror.

Juristen C. V. Schönberg var forarget over, at uligheden mellem kønnene blev bibeholdt, og mente at den danske lovgivning stod langt tilbage for andre civiliserede lande.

Takket være den nationalliberale politiker Orla Lehmanns initiativ blev en ny arvelov allerede vedtaget i 1857, og først da kom den hollandske arveregel til at gælde hele Danmark. Samtidig fik ugifte kvinder lige ret som mænd til at få næringsbrev.

Man kan da ikke andet end kippe med flaget for 500-året

for den hollandske indvandring og dermed også for den lige så gamle arveregel, der ligestillede kønnene på Amager og måske inspirerede til en tilsvarende lov for resten af Danmark men først ca. 335 år senere!

Ved formand
Bente Walløe Poulsen

Nyt fra Amagermuseets Venner

Generalforsamling i Amagermuseets Venner

Onsdag den 25. august kl. 19.30 på Nordgård, Hovedgaden 4.

For anden gang indbyder vi til årets generalforsamling og håber meget, at den kan gennemføres i august måned.

Generalforsamlingens dagsorden offentliggøres i Dragør Nyt i uge 33, på Museum Amagers hjemmeside samt via vores nyhedsbrev.

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen skal fremsættes skriftligt – gerne på en e-mail til **bentewp@gmail.com** – og være bestyrelsen ved Bente Walløe Poulsen i hænde senest søndag den 1. august.

Evt. arrangement efter generalforsamlingen vil blive offentliggjort med dagsorden.

Det danske måltid i 15.000 år

Fredag den 3. september kl. 18.30 i Multisalen på Store Magleby Skole.

For at fejre 500-året for den hollandske indvandring til Amager, vil vi sætte fokus på det danske måltid. Derfor har vi inviteret Bettina Buhl, som er madhistoriker og museumsinspektør ved Det Grønne Museum – en del af museerne på herregården Gammel Estrup på Djursland.

Foredraget kommer bag om måltidets kulturhistorie i Danmark – råvarerne, tilberedningen og serveringen gennem tiderne.

Vi skal i køkkenet, i haven, på marken, og selvfølgelig skal vi have et spændende kig på de ældste danske kogeboøger.

Bettina Buhl bidrager som madhistorisk konsulent på mange projekter og til tv- og radioprogrammer omhandlende mad, blandt andet »Badehotellet«, hvor hun har bidraget med køkkenhistorisk viden og idéer til menuer og tilberedninger.

I foredraget kommer Bettina Buhl bl.a. ind på sildemarkedet i middelalderen, som Dragør jo var en del af. Og vi hører om betydningen af Christian 2.'s invitation til de hollandske

Museumsinspektør
Bettina Buhl.
Foto: Det Grønne
Museum.

RODFRUGTER

MIDDELALDER

Historiens dunkle tåger!

De tidligste oplysninger:

Rødheden: hoste og maveonde

Persillerød: tarmluft, lever, sår

Spedalske blev hjulpet!

Pastinak: "kuriøse afdeling"

Gulerod: impotens og nyregrus.

Sikker underretning 1520-erne
med Christian II

Planche fra et online-kursus ved Bettina Buhl.
Foto: Inger Kjær Jansen.

bønder om at komme til Amager. Dette fik en væsentlig indflydelse på dyrkning af grøntsager i Danmark og dermed på den danske madkultur.

Da det skal handle om mad, synes vi, at der i arrangementet skal indgå en lille, typisk dansk ret, som vi spiser inden foredraget. Derfor er der tilmelding til arrangementet på e-mailadressen bentewp@gmail.com senest onsdag den 25. august.

»De sidste øboere« – foredrag ved forfatter Christina Vorre

I 2019 udkom Christina Vorres bog »De sidste øboere«, hvor hun blandt andet skriver om beboerne på Saltholm.

Vi har stadig dette foredrag til gode og forventer at kunne gennemføre det i løbet af efteråret.

Dato for arrangementet vil fremgå af næste medlemsblad.

Amagerdragter

Vi arbejder stadig på at samle flest mulige personer klædt i amagerdragter til 500-års festlighederne, som forhåbentlig vil finde sted i maj 2022, hvor vi også skal fejre Amagermuseets 100-års jubilæum.

Nyhedsbrev

Hvis du er interesseret i at modtage foreningens nyhedsbreve, så send en e-mail til ammu.venner@gmail.com med teksten:

»Nyhedsbrev – ja tak!«

Ved Helle Bjorholm og
Hanne Bacher Bendtsen

Nyt fra Dragør Museumsforening

Byvandring

Spor i Dragør efter Hollænderne. 500-års-jubilæum for hollænderne på Amager

Som bidrag til fejringen af 500-års jubilæet for hollændernes indvandring, besluttede vi i Dragør Museumsforening at producere en folder, der er støttet økonomisk af Dragør Kommune. Samtidig inviterer vi til en temabyvandring om hollandske spor i Dragør.

Selvom vi i dag synes, at Dragør og Store Magleby (Hollænderbyen) er to vidt forskellige bysamfund, viser det sig, at der er ganske mange interessante og spændende hollandske spor i Dragør. F.eks. var ca. halvdelen af Dragørs indbyggere omkring år 1700 tilflyttere fra Hollænderbyen, og tilflytningen fortsatte i generationer.

Hollænderne byggede Dragørs første egentlige havn, og med deres søkundskaber og investeringer i skibsfart bidrog de i væsentlig grad til Dragørs udvikling til skipperby med søfart, lodsning og bjergning.

I de 300 år Dragør Lodseri eksisterede, var 253 lodser ansat. Ud fra deres hollandske navne ses tydeligt den store tilflytning fra Hollænderbyen til Dragør.

Maleren Julius Exner (1825–1910) boede en tid i Hollænderbyen, hvor han fandt motiverne til sine nationalromantiske billeder af folkelivet. Men hans nok mest berømte billede, »Besøget hos Bedstefader«, er inspireret af et besøg på skippergården Peders Minde i Lodsstræde, der blev grundlagt af en hollænderlæg.

Amagerdragten er vel nok det mest ikoniske kulturspor efter hollænderne. Barcelonatørklædet blev hjembragt af Dragør-søfolk som en eksotisk tilføjelse til kvindedragten.

I Dragørdialekten er der også spor af hollandsk. Vierdiget på strandengene syd for Dragør er et oprindeligt hollandsk stednavn, der betyder tangdige. Betegnelsen væl, et hollandsk ord for vandhul, findes i flere stednavne i Dragør som Nordre

U. A. Knippel:
Galeasen Ane
Margrethe Kirstine,
1832.
Museum Amager.

Væl, Badstuevælen og Engvælen.

Traditionen med at give sine børn hollandske navne som Jan og Theis eller Grith og Neel lever stadig og er blomstret op.

Endelig ses ikke mindst det mest klare spor i den gamle bys meget tætte bebyggelse. Dragør var omkranset af hollændernes landbrugsjorder, og husene blev derfor bygget tæt, med små sydvendte gårdhaver, for at udnytte de sparsomme byggegrunde mest muligt.

Historisk har de to bysamfund hver deres lokalidentitet, og der var kulturforskelle og rivalisering. Når der var konflikter, klagede man til amtmanden. Hollænderbyens frie bønder anså sig selv for at være »de fornemmeste« i modsætning til »de som ere kun husmændene i sognet,« altså Dragørerne! (*Kilde: Birte Hjort, Dragør i 1700-tallet, side 144.*)

Men trods alt var der tætte bånd på godt og ondt mellem de to samfund gennem ægteskab og økonomi, og de politiske og kirkelige forhold.

På byvandringen for medlemmer af Dragør Museumsforening vil vi se nærmere på disse spor og udfolde fortællingerne om hollænderne i Dragør.

Byvandringen afholdes på følgende tidspunkter, hvor tilmelding er nødvendig:

- Søndag den 18. juli kl. 12
- Onsdag den 28. juli kl. 16
- Tirsdag den 10. august kl. 19

Tilmelding på e-mail: hannebacher.bendtsen@gmail.com eller tlf. 25 38 99 74.

Byvandringen udbydes også som tema-byvandring via Dragør Besøgscenter i Havnepakhuset.

Julius Exner: Besøget hos Bedstefader, 1853. Museum Amager.

Platte fra kommunesammenlægningen Dragør/Store Magleby 1974. Sømand og skib, amagerpige og kornmark symboliserer forskelle og samarbejde. Privatfoto.

Ved formand
Ida Clementsen

Nyt fra Danmarks Lodsmuseumsforening

Danmarks Lodsmuseums generalforsamling

Tirsdag 28. september kl. 19.30 på Wiedergården.

Efter en suspenderet generalforsamling sidste år og to udsættelser af dette års generalforsamling, indkaldes til ordinære generalforsamling for år 2021.

Efter selve generalforsamlingen fortæller foreningens bestyrelsesmedlem og kasserer, Niels Andersen, om sin begivenhedsrige rejse i sejlbåd i 1982 og 1983 over Atlanten.

Årskontingent 125 kr. skal være indbetalt på konto i Danske Bank konto 9570 – 12987927.

Shark. Privatfoto.

Lodsens Dag – maritime oplevelser for hele familien

Lørdag 31. juli kl. 11.00–16.00. Gratis entré.

Efter et nedlukket år med corona, afholder de frivillige fra Danmarks Lodsmuseum igen det velbesøgte arrangement Lodsens Dag.

Her kan børnene med deres egen fine søfartsbog i hænderne være med til at udforske livet som lods og livet til søs.

Der er flere spændende aktiviteter at deltage i: Lær at navigere, lav dit eget lodsflag, find lodsens gebis, løft et anker, lær at knytte knob, lav en model af en lodsbåd, prøv fiskedammen m.m.

De voksne kan gå på opdagelse i Danmarks Lodsmuseum, hvor de frivillige vil svare på de videbegærliges spørgsmål.

Niels Andersen.
Privatfoto.

Hvor er lodsens gebis?
Privatfoto.

Du kan se den autentiske arbejdsplads, hvor lodserne arbejdede indtil 2007 og en udstilling om lodsens arbejde.

Vi glæder os til at tage imod rigtig mange sommerglade gæster.

Model af Københavns lodsbad Poseidon. Privatfoto.

Skibsmodellen Poseidon på Danmarks Lodsmuseum

Få en lille museumsoplevelse, selv om museet er lukket. Kig ind af sydvinduet på den gamle lodsstation, hvor der står en fin skibsmodel, som har en sjov historie.

Latakias havn i Syrien skal udvides, og en lods sendes på oplæring til Københavns Lodseri.

Lodsen der hedder Rohaf Khaled, præsenterer sig som »Dakarsen«, da de fleste danske lodsers efternavne ender på »sen« – Jensen, Hansen osv. – så mener den syriske lods også, at hans navn skal ende på »sen«.

Arbejdet går godt, men da Dakarsen har sejlet et stykke tid, skal han med på en natsejllads. Men nej det skal Dakarsen ikke nyde noget af – man arbejder ikke om natten i hans hjemland.

Efter vellykket læretid, rejser Dakarsen hjem. I Syrien bygger han, som tak for sin tid i Danmark, en model af Københavns lodsbad Poseidon. Modellens skrog ligner mest en fiskerbåd fra hans hjemland, men opbygningen er god nok. På den ene skibsside står der »made by Rohaf Khaled, Latakia Syria,« og på skibssiden mod gaden står der nok det samme på arabisk. Modellen blev sendt til København. Da Københavns lodseri blev nedlagt overgik flere genstande til Danmarks Lodsmuseum – også den fine model af Poseidon.

Ved Erlan Holtehus

Skibsmodellen Poseidon. Privatfoto.

Til venstre: Små
hjælpere ved vaskeriet.

Til højre: Museets dyr
og små besøgende er
glade for hinanden.

Fotos: Museum Amager.

Sæsonprogram

6. juli til 1. august
(Lukket mandag)

Levendegørelse på Amagermuseet.

I juli måned får historien ekstra liv på museets gårde, når frivillige karle og piger inviterer børn og barnlige sjæle til at tage del i de mange opgaver, der var på en gård omkring år 1900 – tøjvask på vaskebræt, pandekagebagning, stopning og strikning, fodring af dyrene, opgravning og rensning af grøntsager og meget andet.

18. juli kl. 12

Byvandring: Spor i Dragør efter Hollænderne – 500-års jubilæum for hollænderne på Amager.

Tilmelding på e-mail: hannebacher.bendtsen@gmail.com
eller tlf. 25 38 99 74.

28. juli kl. 16

Byvandring: Spor i Dragør efter Hollænderne – 500-års jubilæum for hollænderne på Amager.

Tilmelding på e-mail: hannebacher.bendtsen@gmail.com
eller tlf. 25 38 99 74.

Guidet tur i
den gamle havn.
Foto: Museum Amager.

Til venstre: Lodsbåden males. Privatfoto.

Til højre: Der spejdes efter skibe til lodsning. Foto: Museum Amager.

Lodsens Dag. Maritime oplevelser for hele familien. Dragør Havn ved Lodsmuseet. Gratis entré.

31. juli kl. 11–16

Teaterforestillinger & workshops på Nordgård.

Theatrum Elasticum ved Ida Marie Tjalve opfører forestillingen »Musen, Fuglen og Pølsen« og laver grøntsags- og frugtworkshop. **Dagligt program:** Kl. 12–13 Grøntsags- og frugtworkshop. Kl. 14–14.45 »Musen, Fuglen og Pølsen«. Kl. 15.15–16 Grøntsags- og frugtworkshop.

3. august til 6. august

Byvandring: Spor i Dragør efter Hollænderne – 500-års jubilæum for hollænderne på Amager.

Tilmelding på e-mail: hannebacher.bendtsen@gmail.com eller tlf. 25 38 99 74.

10. august kl. 19

Amagermuseets generalforsamling.

Nordgård, Hovedgaden 4.

25. august kl. 19.30

Det danske måltid i 15.000 år – ved museumsinspektør Bettina Buhl. Multisalen på Store Magleby Skole. Tilmelding på e-mail bentewp@gmail.com senest den 25. august.

3. september kl. 18.30

Generalforsamling i Danmarks Lodsmuseumsforening. På Wiedergården.

28. september kl. 19.30

POST

B

PP

DANMARK

